VIIKONVAIHDE

IKIVIHREÄT

PEKKA FALI

Nykyisin Martti Innanen siirtää ajatuksensa naivistisiin maalauksiin.

Riihiromantiikkaa Urjalassa

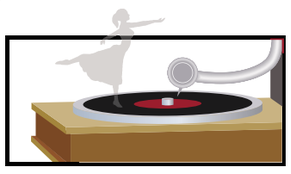

”Läpi Urjalan ja kautta Huittisten
kuuluu hirveä jyske varstojen,
nytpä maistuu työ, varstat maihin lyö,
tää on Urjalan taikayö.”

Martti ”Huuhaa” Innanen (s. 1931) ikuisti suomalaisen kesäidyllin kappaleeseen Urjalan taikayö vuonna 1967. **Erik Lindströmin** säveltämä ja Innasen sanoittama jenkkaparodia ilmestyi jälkimmäisen esikoisalbumilla Rakkauden ja onnensatumaan täysivaltainen suurlähettiläs.

Urjalan taikayö nousi singlelistan kärkikolmikkoon jo saman vuoden syksyllä. Levy poiki muitakin hittejä kuten Elsa, kohtalon lapsi sekä Gunnar vierasmaalainen.

Kappaleissaan Innanen irvaili etenkin tangomusiikille, joka oli lavatanssin ystäville lähes pyhä asia.

Kaikuja Kalevala-ajalta

”Jyske varstojen nyt alla orsien,
yössä kertoo meille kutsun sen.
Tartu varstaan vaan ja tule Urjalaan,
riennä juosten uimalaan.”

Urjalan taikayö maalasi kuvan agraari-Suomesta, joka 1960-luvun lopulla joutui vähitellen taka-alalle rakennemuutoksen seurauksena.

”Laulussa on menneen ajan nostalgiaa ja riihiromantiikkaa sekä umpikorven taikaa. Urjala on lisäksi hyvin vanha paikannimi, jossa kalskahtaa Kalevala-aika”, Innanen kertoi Maaseudun Tulevaisuudelle vuonna 2002.

Kunnanisät ilahtuivat

”Ensin kaikki puimaan,
sitten kaikki uimaan,
sitten kaikki joukolla kuivaamaan.”

Innasen ikivihreä teki ilmeisen vaikutuksen myös Urjalan kuntapäättäjiin. Kunnanvaltuusto lahjoitti laulajalle elinikäisen käyttöoikeuden rantatonttiin, joka tosin olisi ollut liian kallioinen kesämökin paikaksi.

Innanen sai lisäksi kunnian esiintyä Urjalan kunnan satavuotisjuhlissa marraskuussa 1968.

Laulun mukaan on myöhemmin nimetty muun muassa Urjalasta Huittisiin johtava matkailutie Taikayöntie, leirintäalue ja festivaali.

Mainittakoon, ettei umpihelsinkiläisellä taiteilijalla ole juuria Urjalaan, vaikka niin voisi luulla.

Muusikosta taidemaalariksi

Radiopakinoitsijanakin tunnettu Innanen lopetti laulujen tekemisen 1980-luvun puolivälissä ja alkoi keskittyä maalaamiseen.

Miehen naivistisissa teoksissa esiintyvät härmäläiset perustyypit karvalakkeineen ja suurine sieraimineen. Eräässä maalauksessa on kuvattu myös Urjalan taikayö.

Suomen tunnetuimpiin naivisteihin kuuluvan Innasen tauluja on vuosittain esillä Naivistit Iittalassa -näyttelyssä, joka on tänä kesänä auki 25. elokuuta saakka.

RIKU-MATTI AKKANEN

KASVIMAAN KERTOMUKSIA

Naurismaalla ei naureskella

Salon kaupunkiin liitetyn Kiikalan vaakunassa komeilee kultainen nauris. Aiheen vaakuna on saanut pilkkanimestä. ”Kiikalan naurisäijät” viljelivät vielä vanhanaikaisesti naurista, vaikka muualla oli jo siirrytty perunaan.

Ennen perunan valtakautta nauris oli suomalaisten tärkein juures. Nauris kuuluu vanhimpiin viljelykasveihimme, mistä yhtenä todisteena on se, ettei kasvin nimeä ole lainattu muista kielistä.

Nauriin kuiva-ainepitoisuus on puolet perunaa pienempi, mistä syystä peruna sisältää enemmän hiilihydraattia ja proteiinia. Mutta nauriissa on perunaa enemmän C-vitamiinia ja kalsiumia.

Nauriinkylvöön ehtii hidaskin naurisäijä tai -eukko. Kesällä syötäviä nauriita voi kylvää pitkin kevättä parin viikon välein. Säilöttäväksi aiottu nauris on vanhastaan syljeskelty kaskeen vasta juhannusviikolla. Siitä seitsemän viikon perästä ”nauris miehuuvellaan komeiloo”, kuten Alajärvellä sanottiin.

Naurismaat ja -kuopat sijaitsivat kaskimailla joskus hyvinkin kaukana taloista. Naurisvarkaat – kuten veljekset Kiven romaanissa – saattoivat helposti aiheuttaa ikävän yllätyksen viljelijälle.

Uskomuksen mukaan nauriit halkeilivat, jos naurismaalla nauretaan. Modernimman selityksen mukaan halkeilua aiheuttavat epätasaiset kosteusolot. Tuholaisten torjumiseksi nauriit on hyvä peittää harsolla.

TOPI LINJAMA

RAMI MARJAMÄKI

Erilaiset mittaustyöt kuuluvat olennaisena osana kenttäkurssiin. Osmo Suominen (oikealla) neuvoo Teemu Anttilalle (vas.), Kalle Greisille ja Sanja Kontiolle, miltä puun korkeuksilta katkonta tulee suorittaa. Takana metsurin asussa Paavo Lyytikäinen ja sinisessä asussa aseman johtaja Antti Uotila.

Metsiemme nuoret toivot

Hyytiälä jättää jäljen tulevaisuuden metsänhoitajiin. Harjoittelukesä Juupajoella sijaitsevalla metsäasemalla hitsaa metsäylioppilaat tiiviiksi ryhmäksi.

JUUPAJOKI (MT)
Vesisade on juuri lakannut, kun **Laura Nikinmaa**, 21, **Kalle Greis**, 21, ja **Timo Mäkelä**, 22, kurvaavat polkupyörillään Hyytiälän metsäaseman pihaan.

”Työt tehdään – satoi tai paistoi”, vakuuttavat nuoret palatessaan metsän mittausharjoituksesta.

Laura, Kalle ja Timo sekä 49 muuta metsäylioppilasta opiskelevat parhaillaan Hyytiälän metsäaseman perinteisellä kesäkurssilla.

”Minusta täällä on sikakivaa. Jos haluaa valmistua metsänhoitajaksi, ensimmäisenä kesänä joutuu uhraamaan aikaansa sen yhdeksän viikkoa. Taloudellisesti se tarkoittaa, että ensi talvena on tiukempaa. Mutta minusta tämä on sen arvoista”, Kalle vakuuttaa.

Kesän jälkeen jokainen näistä tulevaisuuden metsäammattilaisista tietää, mitä tarkoitetaan esimerkiksi taimikon perkauksella ja ensiharvennushakkuulla.

”Vaikka itse ei työelämässä joutuisi käytännön metsänhoidon kanssa tekemisiin, täältä hankitaan ammatille kuitenkin perusta. Kyllähän se on vaikea olla metsäalan asiantuntija, jos ei itse osaa töitä käytännössä”, pohtii Timo.

”Monelle tämä kesä on se hetki, kun viimeistään selviää, onko tämä ala se oma juttu”, lisää Kalle.

Kaupunkilainen kaipasi käytäntöä

Espoolainen Kalle Greis tunnustaa nauttivansa kesästä täysin siemauksin, vaikka suurin osa asioista on hänelle aivan uusia.

”Minulla ei ole koskaan ollut mitään unelma-ammattia. Kun kaverit hakivat opiskelemaan kauppakorkeakouluun ja oikeustieteelliseen, minä halusin jotain käytännönläheisempää. Tämä kesä on todella selvittänyt päätäni, ja huomaan olevani aivan oikeassa paikassa.”

Myös vilppulalainen Timo Mäkelä tunnustaa löytäneensä vihdoin varmuuden tulevaisuudelleen. Maatilalla syntynyt ja kasvanut nuorimies ehti armeijan jälkeen käydä rauhanturvaajana Afganistanissa.

”Metsä on minulle tuttu ja turvallinen paikka. Joskus kuvittelin, etten haluaisi tehdä töitä metsän kanssa, mutta täällä sitä vaan ollaan ja nyt tuntuu hyvältä.”

Ystävyyssuhteet läpi elämän

Kokemuksena seitsemän tai yhdeksän viikon harjoittelu perusasioiden äärellä on ainutlaatuinen. Porukka hitsautuu väistämättä yhteen, kun saman vuosikurssin väki paitsi opiskelee ja tekee harjoitustöitä yhdessä myös asuu kesän ajan saman katon alla.

”Täällä verkostoidutaan valmiiksi. Joku kurssikaveri tulee takuulla vastaan tulevaisuudessa työelämässä”, uskoo Laura.

Kesäkurssin porukasta muodostuu yleensä niin tiivis, että yhteisö jää elämään jatkossakin.

”Omat vanhempani ovat opiskelleet aikoinaan täällä. Heillä on ollut säännöllisin väliajoin tapaamisia, ja ilmeisesti ihmissuhteista on ollut myöhemmin paljon hyötyä”, Laura tietää.

”Täällä syntyneet ystävyyssuhteet kestävät läpi elämän. Ja tiedän jo, että kun menen viikonloppuna käymään kotona, vanhempiani kiinnostaa kovasti keskustella Hyytiälästä.”

Kallea sen sijaan ei haittaa, vaikka kaveripiiri kotipuolessa ei ihan ymmärrä nuoren miehen tulevaisuudensuunnitelmia.

”Siellä ne kaupungissa naureskelevat, että Kalle se jossain Juupajoella syöttää itseään hyttysille. Tämän kokemuksen hienouden ymmärtää vasta paikan päällä.”

Jossain siintää ammatti

Mikä minusta tulee isona? Se on se suuri kysymys, joka pyörii Hyytiälässä jatkuvasti nuorten mielessä. Joillain on asiasta jo selkeä kuva, kuten vihtiläisellä Nikinmaan Lauralla:

”Minusta tulee metsäntutkija. Näen sen tien itselleni selkeästi viitoitettuna ehkä osaltaan siksi, että isäni on professorina Viikissä ja perheessäni tutkijan työ on kaikille tuttua.”

”Tutkijan palkka ei tosin kummoinen ole, ja apurahoista joutuu tappelemaan. Mutta mieluummin teen itselleni merkityksellistä työtä köyhänä kuin jotain, mistä en tykkää rikkaana.”

Kaikilla tulevaisuuden työpaikka ei ihan vielä siinnä varmana silmissä.

”Nyt pitäisi päättää isosta asiasta, kun syksyyn mennessä valitaan lopullinen opintosuunta. Tällä hetkellä moni asia kiinnostaa. Näen itseni jossain metsäteollisuuden palveluksessa”, pohtii Kalle.

Myös Timo uskoo päätyvänsä metsäteollisuuden puolelle töihin.

”Tutkijan hommaan minusta ei ole. Luultavasti jotain metsävarojen käyttöön ja suunnitteluun liittyvää.”

Ulkomailla työskentelyä kolmikko ei pidä mahdottomana ajatuksena, mutta suurta hinkua maailmanvalloitukseen heistä ei pursua.

”En sulje sitä mahdollisuutta pois, mutta ensisijaisesti toivoisin työllistyväni Suomeen. Aika moni tässä opiskelijaporukassa on metsänomistajia itsekin ja juuret pitävät tiukassa otteessaan täällä Suomessa.”

STINA HAASO

Espoolainen Kalle Greis nauttii käytännön töistä.

Vihtiläinen Laura Nikinmaa on viettänyt Hyytiälässä kesiään jo lapsena.

Vilppulalainen Timo Mäkelä vietti välivuoden rauhanturvaajana Afganistanissa.

> Monelle tämä kesä on se hetki, kun viimeistään selviää, onko tämä ala se oma juttu.«
>
> **KALLE GREIS**

> Kyllähän se on vaikea olla metsäalan asiantuntija, jos ei itse osaa töitä käytännössä.«
>
> **TIMO MÄKELÄ**

MAJOITUSTILALLE TARVETTA

Kuhinaa metsäasemalla

Hyytiälän metsäaseman vuosittainen budjetti on noin miljoona euroa. Se kattaa palkat, tilakulut ja laitteet. **Metsäasemalla on** käytössään 29 hehtaarin tonttinsa lisäksi myös parituhatta hehtaaria Metsähallituksen maita. **Ympärivuotista henkilöstöä** asemalla on 19 ja kesätyöntekijöitä kymmenkunta. Lisäksi asemalla viettää aikaansa vaihteleva joukko tutkijoita. **Kesäkurssien aikaan** aseman väkimäärä moninkertaistuu, sillä paikalla on päivittäin yli sata henkeä. **Majoitustilaa talvella** on noin sata vuodenpaikkaa. Kesällä käytössä on lisäksi 70 vuodepaikan Impivaara, joka toimii kesäkurssilaisten kotipesänä.

Vanha Impivaara (vasemmalla) toimii opiskelijoiden kesämajoitustilana. Majoitustilojen seiniin on kirjoitettu vuosikymmenten terveiset tulevaisuuden opiskelijoille.

Käytännön opetus pitää pintansa

Metsäalan tulevaisuuden toivot ovat innokkaita, arvioi Hyytiälän aseman johtaja **Antti Uotila** seurattuaan tämän kesän opiskelijoita Hyytiälässä nyt muutaman viikon.

”Täällä syntyy elämänmittaisia ihmissuhteita ja verkostoja, joista on sekä hyötyä että haittaa. Viittaan nyt esimerkiksi kartelleihin.”

Uotila itse muistelee lämmöllä omaa kesäänsä Hyytiälässä 34 vuotta sitten.

”Kesä 1979 oli monen opiskelijan elämässä käännekohta. Se vaikutti jopa pääainevalintoihin. Itse olin kurssiltani ainoa, joka valitsi metsäpatologian.”

Aseman johtajan mielestä on tärkeää, että alan tulevat asiantuntijat osaavat myös käytännön töitä.

”Me opetamme täällä nuorille metsäalan perusasioita tutkitun tiedon kautta. Jokainen osallistuu täällä taimikonhoitotöihin, istuttaa puita ja käyttää sekä raivaus- että moottorisahaa.”

Uotila puolustaa käytännön opetusta kynsin ja hampain.

”Säännöllisin väliajoin käydään kädenvääntöä siitä, voitaisiinko nämä kesäkurssit lopettaa. Minun mielestäni se olisi alalle suuri menetys.”

”Kuinka kukaan voi olla suuri metsäalan asiantuntija, jos hänellä ei ole minkäänlaista käsitystä ruohonjuuritason tekemisestä?”

STINA HAASO